

Návrhy a vyjádření nevládních organizací k reformě Evropského soudu pro lidská práva

Policy paper č. 1

Centrum pro lidská práva a demokratizaci IIPS MU a nevládní organizace Liga lidských práv a Ekologický právní servis tímto příspěvkem reagují na současné snahy o reformu Evropského soudu pro lidská práva (dále Soud či ESLP). Tyto snahy vyvrcholí konferencí ve švýcarském Interlakenu v únoru 2010, kde se sejdou členské země Rady Evropy s cílem přijmout opatření, jež by měla vyvést ESLP ze současné krize. V první části tohoto vyjádření bude nejdříve stručně popsán současný stav a důvody reformy, následně budou nastíněny reformní návrhy a okomentovány již existující návrhy předkládané interlakenské konferenci.

Oceňujeme přístup Ministerstva spravedlnosti, jež dlouhodobě upozorňuje na probíhající reformu a které transparentně předložilo vlastní doporučení a vyzvalo k diskusi nad nimi.

1. Úvod

Centrum pro lidská práva a demokratizaci IIPS MU a nevládní organizace Liga lidských práv a Ekologický právní servis tímto příspěvkem reagují na současné snahy o reformu Evropského soudu pro lidská práva (dále Soud či ESLP). Tyto snahy vyvrcholí konferencí ve švýcarském Interlaken v únoru 2010, kde se sejdou členské země Rady Evropy s cílem přijmout opatření, jež by měla vyvést ESLP ze současné krize. V první části tohoto vyjádření bude nejdříve stručně popsán současný stav a důvody reformy, následně budou nastíněny reformní návrhy a okomentovány již existující návrhy předkládané interlakenské konferenci.

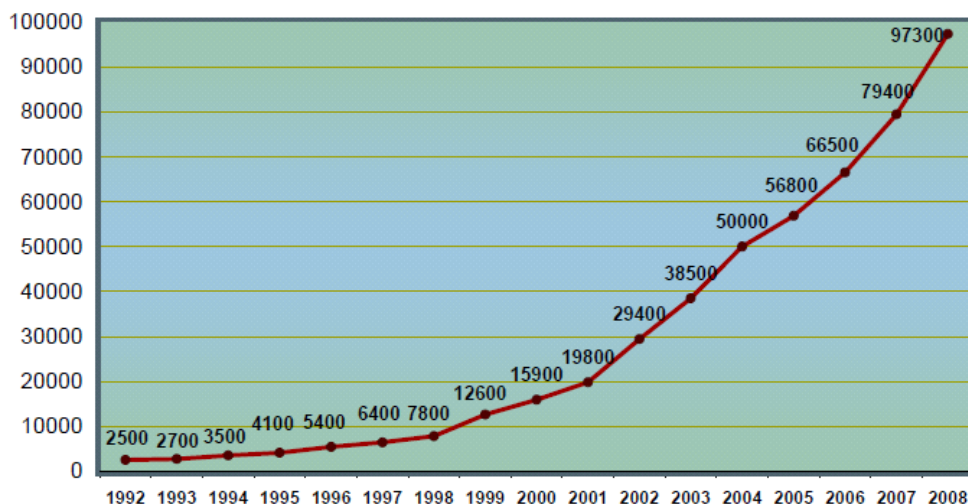
Oceňujeme přístup Ministerstva spravedlnosti, jež dlouhodobě upozorňuje na probíhající reformu a které transparentně předložilo vlastní doporučení a vyzvalo k diskusi nad nimi.

2. Současný stav

Rok 2009 bude Soud zakončovat s přibližně 150 tisíci nevyřízenými případy. Do této situace se Soud dostal kombinací dvou faktorů: rapidním nárůstem počtu stížností pramenícím z rozšiřování Rady Evropy v 90. letech. Tento nárůst zároveň nebyl doprovázen odpovídajícím nárůstem kapacity Soudu se s těmito stížnostmi vyrovnat.

Rozšíření Rady Evropy o země bývalého komunistického bloku bezpochyby přispělo ke stabilizaci demokratických poměrů na kontinentě a nárůst stížností prokazuje důvěru občanů v tuto instituci. Zároveň díky těmto trendům došlo k zahlcení Soudu a snížení jeho schopnosti vyrovnat se s na něj kladenými požadavky. Vedle kvantitativního nárůstu stížností lze zároveň pozorovat i kvalitativní posun, kdy na Soud přichází stížnosti z ozbrojených konfliktů (Čečensko, Gruzie), po Evropě se šíří problémy s délkou řízení, Soud rozšiřuje svou judikaturu a snižuje se práh jeho citlivosti vůči některým namítaným porušením.

Počet nevyřízených stížností zařazených před senát nebo výbor

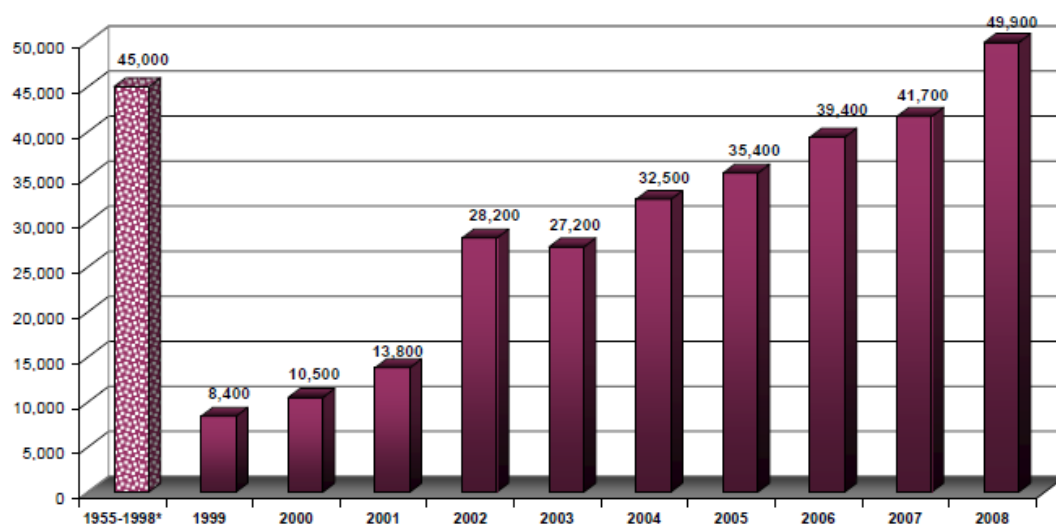

(zdroj: Analysis of statistics 2008, str. 11)

Přestože počet členů Rady Evropy již nyní zřejmě stoupat nebude, s počtem nových stížností adresovaných Soudu to bude pravděpodobně jiné. I když se počet stížností z Ruska v posledních letech stabilizoval na 70 stížnostech na milion obyvatel, u Turecka i Ukrajiny jako dalších největších přispěvatelů tento počet každým ro-

kem stoupá až k loňským 53 stížnostem, respektive 103 stížnostem na milion obyvatel. Průměr zemí Rady Evropy je přitom 62, čili Turecko se stále nachází pod svými možnostmi.¹

Počet nových stížností zařazených před senát nebo výbor

(zdroj: Výroční zpráva Soudu za rok 2008, str. 11)

Nyní se zdá, že se každoroční nárůst počtu nevyřízených věcí (tzn. věcí před soudním orgánem a i v dřívější fázi) stabilizoval: v roce 2007 se jednalo o nárůst 11,4 %, v roce 2008 šlo o stejný nárůst a soudě podle čísel za leden až listopad 2009 bude se v roce 2009 toto číslo pohybovat kolem 12 %. Z toho vyplývá, že při zachování současného znění (Evropské) Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále také Úmluvy), růstu rozpočtu a zaměstnanců² nelze počítat s tím, že by počet nevyřízených věcí rostl pomaleji, stagnoval nebo dokonce ubýval.

Údaj o počtu nevyřízených věcí se dá rozdělit do dvou skupin: rozsudky na jedné straně a rozhodnutí o nepřijatelnosti/o vyškrtnutí ze seznamu (posouzená buď výborem tří soudců nebo komorou sedmi soudců) na straně druhé.

3. Applications decided	2009	2008	+/-
By decision or judgment	31552	29063	9%
- by judgment delivered	1966	1672	18%
- by decision (inadmissible or struck out)	29586	27391	8%

(zdroj: statistiky za leden – listopad 2009 ve srovnání se stejným obdobím v roce 2008)

Z výše uvedených čísel vyplývá, že v roce 2009 bylo 94 % posouzených stížností nepřijatelných a pouhých 6 % si vyžádalo meritoriální přezkoumání. Jinými slovy 94 % podání, které není Soud oprávněn posoudit, stojí v cestě včasnému posouzení těch věcí, kvůli nimž byl Soud zřízen. Cílem reformy by proto mělo být v první řadě ze-

fektivně mechanismu, jak co nejrychleji vyřídit drtivou většinu podání, která bývají nepřijatelná, a moci se soustředit pouze na ta přijatelná.

4. Pending applications [round figures (50)]	30/11/2009	1/1/2009	+/-
Applications pending before a judicial formation	117850	97300	21%
- Chamber (7 judges)	43550	33850	29%
- Committee (3 judges)	74300	63450	17%

(zdroj: statistiky za leden – listopad 2009 ve srovnání se stejným obdobím v roce 2008)

Přistoupíme-li na logiku, že nepřijatelnými věcmi se zabývá zejména výbor tří soudců, potom je z předešlých dvou tabulek vidět, že rychlé vyřízení nepřijatelných věcí už Soud relativně zvládá, za srovnatelné období jich vyřídil přes 30 tisíc a „tlačil“ před sebou ještě 74 tisíc. Tristnější je pohled na meritorní věci, kde za srovnatelné období vynesl rozsudky ve 2000 stížnostech, ale zbývalo mu ještě více než 43 tisíc dalších stížností.³

Podle výše uvedeného by cílem reformy mělo být rapidní navýšení schopnosti Soudu vypořádat se s přijatelnými stížnostmi a to buď při zachování současné kapacity vyřizovat nepřijatelné věci nebo při omezení jejich vstupu do systému.

3. Reformní návrhy

3.1. Obecné principy

Reforma musí posílit kapacitu obyvatel smluvních států požívat svá lidská práva, nikoliv naopak.

Nelze uvažovat o omezování přístupu jednotlivců k Soudu, největšího výtoku evropského systému ochrany lidských práv, dříve než bude zřejmé, že skutečně není jiná možnost. „Soft“ reformní kroky by měly předcházet „hard“ reformním krokům, které nějakým způsobem formálně omezí přístup jednotlivců k Soudu. Domníváme se, že taková situace zatím nenastala a potenciál soft reformy nebyl zatím dostatečně prozkoumán, mechanismus lze stále zefektivnit, aniž by bylo dotčeno právo jednotlivce na podání stížnosti.

Reforma musí směřovat k tomu, aby státy plnily své závazky z Úmluvy a plně práva implementovaly na vnitrostátní úrovni. Podporujeme veškeré navrhované kroky, které povedou k lepší implementaci Úmluvy na vnitrostátní úrovni.⁴ Některé návrhy přitom nevyžadují ani zavádění nových institucí nebo přijímání nové právní úpravy, začít je potřeba už na vysokých školách v kvalitní výuce práva lidských práv a při poskytování školení pro soudce o judikatuře ESLP.

Měla by být využita aktuálně rozvířená celoevropská diskuse o reformě a přijímání reformních návrhů by nemělo být odkládáno dál do budoucna. Z toho důvodu je otázka, nakolik je nezbytné stanovit předložení konkrétních opatření až na konec roku 2011.⁵

3.2. Návrhy realizovatelné bez změny smluv

I. Lepší informovanost o funkci a možnostech Soudu⁶

V situaci, kdy se před Soudem ocitá 94 % zjevně nepřijatelných stížností, je zřejmé, že mezi stěžovateli panuje špatné povědomí o pravidlech a možnostech Soudu. Rada Evropy a členské státy podle našeho názoru se-lhávají v informování veřejnosti.

Pro srovnání lze uvést, že Mezinárodní trestní soud má zvláštní Public Information and Documentation Section, která je odpovědná za informování veřejnosti o principech, účelu a aktivitách soudu a také za „out-reach programy“, které se snaží vysvětlit dotčeným komunitám, kde Mezinárodní trestní soud působí, funkci soudu. Schválený rozpočet tohoto oddělení na rok 2009 činil 3,077,600 EUR. Obdobu těchto aktivit u Soudu prakticky neexistuje.

I když motivy v kontextu mezinárodního trestního práva jsou jiné, přesto je princip podobný. Obyvatelé, na něž se vztahuje jurisdikce Soudu, musí být dostatečně informováni o jeho pravomocích, aby do něj nebyly vkládány falešné naděje, které pouze vyústí ve zklamání stěžovatelů a také zatížení Soudu zjevně nepřijatelnými stížnostmi.

Rada Evropy by měla ve spolupráci se státy zahájit širokou informační kampaň o pravomocích Soudu a jeho funkcích. Cílovou skupinou kampaně by měla být jak veřejnost, tak advokáti.

II. Změna rozvrhu práce Soudu – větší důraz na přijatelné případy

V roce 2008 Soud přijal 49,900 stížností. Zhruba 90 % bývá odmítnuto jako nepřijatelných výborem, tedy z těchto bude zhruba 45,000 takto Soudem posouzeno. Ve stejném roce bylo odmítnuto rozhodnutím 30,164 stížností a 76 bylo odmítnutých samostatným rozhodnutím po komunikaci vládě. Pokud zanedbáme naprosté minimum stížností, které mohou být odmítnuty senátem bez komunikace vládě, tak cca 30.000 stížností bylo odmítnuto výborem. Pro udržitelnost Soudu, tedy rovnováhu mezi vstupem a výstupem, by bylo v roce 2008 třeba, aby právníci pracující na výborových věcech pracovali jeden a půl krát efektivněji. Toto číslo se nám nezdá být natolik nedosažitelné a určitého zefektivnění činnosti zde Soud jistě může dosáhnout. Situace je však zcela neadekvátní u rozsudků.

V roce 2008 bylo vládám komunikováno 4400 stížností, ale vydáno bylo jen cca 1900 rozsudků. Zde by se tedy efektivita soudu pro udržitelnost musela znásobit téměř dva a půlkrát. Panuje zde tedy zřejmá nevyváženost mezi tím, jak se Soud zabývá stížnostmi před výbory a stížnostmi před senáty. Přitom stížnosti projednávané v meritu před senáty jsou mnohem podstatnější jak pro stěžovatele (většinou je shledáno nějaké porušení), tak obecně pro aplikaci Úmluvy na vnitrostátní úrovni. Jsou to pouze senátní věci, jejichž výsledek je zveřejňován.

Soud by měl přeorientoval své zdroje a pozornost na stížnosti projednávané senáty.

III. Zjednodušení procedury u zjevně opodstatněných stížností

V současné době Soud podniká kroky, jak zjednodušit proceduru vyřizování tzv. well-founded stížností, neboli repetitivních případů, které se opírají o ustálenou judikaturu. Podle některých odhadů se jedná až o 50 % přijatelných stížností.⁷ Určité změny zde předpokládá i Protokol č. 14, bylo by však možno uvažovat ještě o vět-

ším zjednodušení. V repetitivních případech založených na ustálené judikatuře není nezbytně nutné zveřejňovat rozhodnutí. Bylo by možné zasílat jen stručné odůvodnění stranám obdobně jako nyní v případě výbovových rozhodnutí.

Doporučujeme zavést mechanismus na způsob punitive damages v případě, že státy nereagují na upozornění Soudu na systémové problémy vedoucí k repetitivním stížnostem (více u vykonávání rozsudků).

Soud by měl co nejvíce administrativně zjednodušit vyřizování zjevně opodstatněných stížností a přiblížit jejich proceduru současnému vyřizování věcí výbory.

IV. Navýšení rozpočtu Soudu

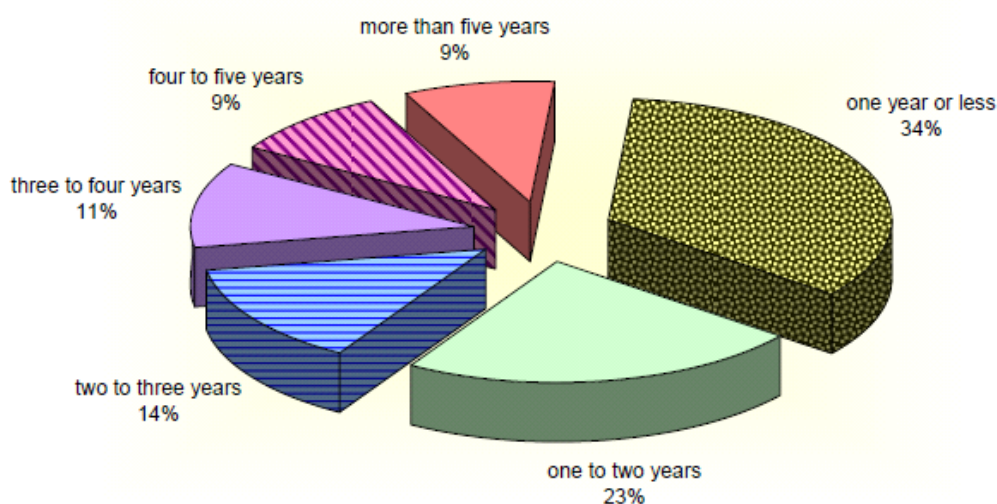
Bez jedné změny se reforma neobejde určitě: zvýšení rozpočtu. Opatření obsažená v 14. protokolu totiž rozvažovala ruce především soudcům, ti sami se ale opírají o práci kanceláře, která má v dnešní době přibližně 650 zaměstnanců. Jakkoli má toto srovnání jen omezenou výpovědní hodnotu, lze uvést, že Evropský soudní dvůr řeší podání z 27 členských zemí (a institucí EU), disponuje obrovským překladatelským aparátem, minulý rok k němu přišlo 1332 nových podání (počet nevyřízených věcí byl 2162).⁸ Evropský soud pro lidská práva řeší podání ze 47 zemí, za minulý rok měl cca 50 tisíc nových. Rozpočet Soudu přitom činil v roce 2008 53 milionů EUR, rozpočet Evropského soudního dvora cca 244 milionů EUR,⁹ tzn. rozpočet Soudu činí 22 % rozpočtu Evropského soudního dvora.

Státy by měly odpovídajícím způsobem navýšit rozpočet Soudu.

V. Přijmutí více právníků kanceláře Soudu

Ať budou v Interlakeny přijaté jakékoli reformní kroky, bude trvat roky, než budou implementovány. V mezidobí bude počet nevyřízených věcí před Soudem stále narůstat. Vyřešení situace, kdy stěžovatelé čekají na rozhodnutí běžně i více než pět let, urgentně vyžaduje okamžitou akci. Za dané situace se nabízí pouze zvýšení výstupu Soudu. Třebaže efektivita Soudu se rok od roku zvyšuje, pravděpodobně se již pomalu blíží svému stropu. Jedinou možností je tedy zvýšit kapacitu Soudu prostřednictvím většího počtu zaměstnaných právníků.

Čas, který uplynul od zařazení stížnosti před senát

(zdroj: Analysis of statistics 2008, str. 11)

Není-li politicky průchodné zvýšení rozpočtu Rady Evropy, potažmo kapitoly Soudu, mohou vlády tento problém vyřešit formou dobrovolného financování placených stáží svých občanů u Soudu (čekatelé, asistenti soudců, advokáti, státní zástupci, soudci, atd.). Výhodou je především flexibilita takového postupu. V případě, že se podaří zlikvidovat navršené nevyřízené stížnosti a dosáhnout rovnováhy mezi vstupem a výstupem stížností, mohou státy opět jednostranně financování ukončit. Další výhodou navrhovaného opatření je, že tyto osoby získají u Soudu praxi, kterou potom budou moci uplatnit na vnitrostátní úrovni, což následně povede i k lepší implementaci Úmluvy v jednotlivých zemích.

Státy by měly financovat krátkodobé pobyty svých právníků u Soudu.

3.3. Návrhy předpokládající změnu Úmluvy a komentáře k některým bodům z návrhu Deklarace ke konferenci v Interlakenu¹⁰

Ať budou v Interlakenu přijaté jakékoli reformní kroky, bude trvat roky, než budou implementovány. V mezidobí bude počet nevyřízených věcí před Soudem stále narůstat. Vyřešení situace, kdy stěžovatelé čekají na rozhodnutí běžně i více než pět let, urgentně vyžaduje okamžitou akci. Za dané situace se nabízí pouze zvýšení výstupu Soudu. Třebaže efektivita Soudu se rok od roku zvyšuje, pravděpodobně se již pomalu blíží svému stropu. Jedinou možností je tedy zvýšit kapacitu Soudu prostřednictvím většího počtu zaměstnaných právníků.

I. Zefektivnění mechanismu vykonávání rozsudků.

U některých států dochází v praxi k tomu, že vyplatí Soudem přiznané spravedlivé zadostiučinění, avšak již nepřijmou nezbytné systematické změny k implementaci rozsudků. Taková praxe je krajně nežádoucí. Kromě toho, že dochází k zahlcování Soudu repetitivními případy, tak se tím popírá jeden ze smyslů existence Úmluvy – předcházet porušování lidských práv.

Protokol č. 14 zavádí možnost, že Výbor ministrů může požádat Soud o rozhodnutí, že stát neplní svůj závazek implementovat rozsudek. Takové rozhodnutí však není pro stát spojeno se žádnou sankcí. Doporučujeme, aby Soud měl pravomoc v rámci vykonávacího řízení, jak ho má zavést Protokol č. 14, udělit státu pokutu. Jako vzor pro diskuzi může sloužit řízení o porušení povinnosti členského státu před Evropským soudním dvorem.¹¹ Takováto pokuta by měla být minimální dosaženou změnou. Ztotožňujeme se se závěrem CDDH, že pokud by padlo rozhodnutí požadovat na státech paušální poplatek za každé shledané porušení, mohlo by to pomoci s financováním Rady Evropy.¹² Aby se předešlo obavám, že by Soud byl potom motivovaný shledávat porušení častěji, lze uvažovat o tom, že by tyto poplatky šly do kapitoly rozpočtu Rady Evropy nefinancující Soud, ale třeba jiné aktivity související s dodržováním lidských práv.

Státy by měly zahájit diskuzi o změně Úmluvy, která by umožnila sankcionovat stát, který neplní závazek implementovat rozsudek Soudu.

II. Vytvoření nové skupiny soudců odpovědných za filtraci stížností a jmenování nových soudců¹³

Není nám zřejmé, jakým způsobem má toto opatření zvýšit produktivitu práce Soudu. Najmutí nových soudců ji nezvýší, protože současná kapacita Soudu není limitována počtem soudců, ale počtem právníků kanceláře Soudu. O tomto návrhu lze diskutovat a může být slibný za podmínky, že s novými soudci budou přijati i noví zaměstnanci, kteří v tomto filtračním mechanismu budou pracovat. V takovém případě by bylo možno podpořit i návrh, aby tito soudci rozhodovali i o repetitivních případech.

III. Návrhy týkající se omezení práva individuální stížnosti¹⁴

Zpoplatnění stížnosti

Zpoplatnění stížnosti nepovažujeme za vhodný návrh. Tím by se omezil přístup k Soudu pro ty nejzranitelnější skupiny obyvatel, pro které ochrana lidských práv má zvláštní význam a systém ochrany lidských práv jim věnuje větší pozornost. Nedomníváme se, že by se tím také ulehčila práce Soudu. Je sporné, kolika nepřijatelným stížnostem by tento poplatek zabránil. Navíc by se Soud musel zabývat žádostmi o osvobození od poplatku, což by jej naopak ještě více zatížilo. Musel by posuzovat i opodstatněnost žádosti, což by u zjevně nepřijatelných stížností zabralo stejně času jako je formálně odmítnout. Navíc by však také musel zkoumat a posuzovat majetkovou situaci stěžovatelů.

Pokud se přece jenom delegace v Interlakenu shodnou na zpoplatňování stížností, v tom případě navrhuje ke zvážení možnost vrácení poplatku stěžovateli v případě, že bude stížnost posouzena jako přijatelná. Z tohoto opatření by bylo zřejmé, že cílem není zkomplikování podání stížností jako takových (čili omezování práva na individuální stížnost), ale opravdu snaha o odrazení stížností zjevně nepřijatelných.

Povinné zastoupení advokátem

I když toto opatření se na první pohled jeví jako vhodné opatření k zamezení zjevně nepřijatelným stížnostem, nemusí tomu tak nutně být. Česká praxe u Ústavního soudu je důkazem, že povinné zastoupení není automaticky zárukou vyšší kvality.¹⁵ Poukazujeme také na to, že zatím nebyla provedena žádná analýza, kolik ze zjevně nepřijatelných stížností je sepsáno advokátem a kolik samotnými stěžovateli. Navíc platí obdobně jako výše, že Soud by poté musel administrovat systém právní pomoci a posuzovat oprávněnost stěžovatelů na její poskytnutí.

Povinné používání úředních jazyků Soudu ve stížnostech

Tento návrh považujeme za zásadně nevhodný. Jde o drastické omezení práva podávání stížností k Soudu, které opět nejvíce zasáhne ty nejzranitelnější skupiny obyvatel. Navíc je sporné, jaká by byla kvalita těchto podání v případě, kdy by se je stěžovatelé pokoušeli napsat jazykem, který dobře neovládají, a zda by jejich nerozumitelnost naopak ještě více pracovníky Soudu, „luštící“ tato podání, nezaměstnala.

Umožnit soudu, aby si vybíral případy (systém certiorari)

Tento návrh není výslovně uveden v návrhu rezoluce, ale protože občas bývá předkládán a lze jej i částečně podřadit pod bod návrhu rezoluce B (6) považujeme za vhodné se k němu vyjádřit.

Někdy navrhovaná možnost Soudu vybírat si případy, které bude projednávat (obdoba certiorari systému u Nejvyššího soudu USA), by podle našeho názoru vůbec nevyřešila situaci Soudu s nadměrným počtem zjevně nepřijatelných stížností (a pouze na tyto míří doporučení B (6)). Současná metoda vyřizování zjevně

nepřijatelných stížností je natolik zjednodušena a stěžovatelé jsou o výsledku informováni tak strohým způsobem, že fakticky tu není rozdíl mezi současnou formou odmítnutí stížnosti výborem a odmítnutí udělení certiorari. Udělování certiorari by tedy pouze mohlo řešit situaci nadměrného množství rozsudků. Nicméně zde se domníváme, že by to z několika důvodů nebylo vhodné.

V případech, kdy by Soud shledal porušení Úmluvy, tedy u tzv. well-founded stížností, by to znamenalo, že sice práva stěžovatele byla porušena, avšak Soud nijak neposkytne ochranu. Šlo by tak o rezignaci na systém individuální ochrany lidských práv. Takový vývoj by však šel proti základům, na kterých lidská práva stojí. Docházelo by totiž k přehlížení porušení lidských práv některých stěžovatelů a také k jejich faktické diskriminaci. Je tedy třeba nalézat jiné prostředky, jak zpracovávat tyto případy – například pomocí výše naznačeného zjednodušeného projednávání repetitivních případů nebo zefektivnění systému vykonávání rozsudků a kroků k lepší implementaci Úmluvy na vnitrostátní úrovni.

Případy, u nichž by nebylo shledáno porušení, by byly v praxi pouze takové, u nichž není ustálená judikatura. V opačném případě by totiž taková stížnost byla vyřízena výborem. Tyto případy tedy slouží jako precedenty do budoucna, rozhodují se v nich dosud neřešené otázky a poskytují také návod smluvním státům jak Úmluvu implementovat.

Reorganizace komor

Pokud by delegáti na interlakenské konferenci přece jenom dospěli k závěru, že současný počet soudců přestává postačovat nebo tomu tak v brzké době bude, přikláníme se k návrhu směřujícímu ke snížení počtu soudců zasedajících v komoře a velké komoře. Namísto najímání nových soudců by se tak mohlo přikročit k rozšíření kanceláře o další zaměstnance. Pro srovnání Evropský soudní dvůr zasedá v počtu 13 soudců ve velké komoře nebo počtu pěti či tří soudců v komoře.

4. Použitá a další relevantní literatura

Amnesty International: Council of Europe: Comments on the Draft Opinion of the Steering Committee for Human Rights (CDDH) on the issues to be covered at the Interlaken Conference. (<http://www.amnesty.org/en/library/info/IOR61/007/2009/en>)

Draft Declaration, Interlaken Ministerial Conference, 11.12.2009. (<http://portal.justice.cz/justice2/soubor.aspx?id=83036>)

ECJ: Statistics concerning the judicial activity of the Court of Justice. (http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-03/ra08_en_cj_stat.pdf)

ECHR: Statistics 1/1 – 30/11 2009. (<http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/C28DF50A-BDB7-4DB7-867F-1A0B0512FC19/0/Statistics2009.pdf>)

ECHR: Statistics 2008. (<http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/A63F2A14-2C68-41F3-BFEF-49D3BF-9D8C63/0/Statistics2008.pdf>)

ECHR: Statistics 1/1 – 30/11 2009. (<http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/C28DF50A-BDB7-4DB7-867F-1A0B0512FC19/0/Statistics2009.pdf>)

ECHR: Analysis of statistics 2008. (<http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/55E4E440-6ADB-4121-9CEB-355E527600BD/0/Analysisofstatistics2008.pdf>)

ECHR: Annual report 2008. (http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/D5B2847D-640D-4A09-A70A-7A-1BE66563BB/0/ANNUAL_REPORT_2008.pdf)

Erik Fribergh: BRINGING RIGHTS HOME or How to deal with repetitive applications in the future. (<http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/F4E1DAB4-9382-4CF1-8407-EE82A92A275A/0/ErikFriberghBledspech.pdf>)

For a Sustainable European Court of Human Rights, Non-Paper. (<http://portal.justice.cz/justice2/soubor.aspx?id=83039>)

Human rights in Europe [joint NGO appeal]: Decision time on the European Court of Human Rights. (<http://www.amnesty.org/en/library/info/IO61/009/2009/en>)

Memorandum of the Commissioner for Human Rights: Prevention of human rights violations is necessary through systematic implementation of existing standards at national level. (<https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=1555169&Site=CommDH&BackColorInternet=FEC65B&BackColorIntranet=FEC65B&BackColorLogged=FFC679>)

Memorandum of the President of the European Court of Human Rights to the States with a View to Preparing the Interlaken Conference. (http://www.echr.coe.int/NR/rdonlyres/2170AAEC-85B7-4D30-A3E7-D76E8B-F25C24/2792/03072009_Memo_Interlaken_anglais.pdf)

Steering Committee For Human Rights (CDDH): Opinion on the issues to be covered at the Interlaken Conference. (<http://portal.justice.cz/justice2/soubor.aspx?id=83037>)

5. Poznámky pod čarou

1) ECHR: Analysis of statistics 2008, str. 12. Počet stížností namířených proti ČR setrvale klesá, přesto se jedná o 69 stížností na milion obyvatel, což je nad průměrem Rady Evropy.

2) Na konci roku 2008 pracovalo na Soudě 626 zaměstnanců, na začátku prosince 2009 jich bylo 647, jedná se tedy o nárůst o 3 %. Dřívější čísla nejsou k dispozici.

3) Není přitom vyloučené, že stížnosti čekající na projednání výborem nakonec neskončí před komorou. V roce 2008 byly vyneseny rozsudky u 1881 stížností, komorou bylo zároveň odmítnuto pro nepřijatelnost nebo vyřazeno 1962 stížností (soudě dle Výroční zprávy za rok 2008, str. 55-57). Z toho vyplývá, že na rozsudek bude čekat na začátku roku 2010 cca 25 tisíc stížností, tzn. 12, 5 roku práce tempem roku 2009. Pokud ale uvážíme, že v uplynulém roce narostl počet zaměstnanců o pouhých 3 % a že v letech 2006 až 2008 vyřizoval Soud v meritu cca 1500 stížností ročně, potom se zdá být nárůst na 2000 stížností zakončených rozsudkem v roce 2009 poměrně vysoký.

4) Draft Declaration, Interlaken Ministerial Conference, 11.12.2009, pod oddílem A; Prevention of human rights violations is necessary through systematic implementation of existing standards at national level. For a Sustainable European Court of Human Rights, Non-Paper, str. 3.

5) Draft Declaration, Interlaken Ministerial Conference, str. 7.

6) Tamtéž, viz doporučení C(9)(b).

7) DDH: Draft Opinion on the issues to be covered at the Interlaken Conference, str. 2.

8) ESD: Soudní statistiky (http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-05/ra08_cs_cj_stat.pdf), SPS: Soudní statistiky (http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-03/ra08_cs_tpi_stat.pdf), SVS: Soudní statistiky (http://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2009-03/ra08_cs_tfp_stat.pdf).

9) http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_13983/direction-budget-et-comptabilite.

10) Draft Declaration, Interlaken Ministerial Conference, 11.12.2009.

- 11) Viz CDDH: Draft Opinion on the issues to be covered at the Interlaken Conference, str. 7, bod 34.
- 12) CDDH: Draft Opinion on the issues to be covered at the Interlaken Conference, str. 7. bod 33.
- 13) Draft Declaration, Interlaken Ministerial Conference, str. 4, body 9(a) a 11(d).
- 14) Draft Declaration, Interlaken Ministerial Conference, str. 4, bod 7.
- 15) Srovnej povzdech Ústavního soudu k nekvalitním podáním advokátů v I. ÚS 1656/09.

V Brně 4. ledna 2010

Centrum pro lidská práva
Mezinárodní politologický ústav
Masarykovy univerzity
Joštova 10
602 00 Brno
lidskaprava@iips.cz

Liga lidských práv
Burešova 6
602 00 Brno
brno@llp.cz

Ekologický právní servis
Dvořákova 13
602 00 Brno
brno@eps.cz

International Institute of Political Science
of Masaryk University in Brno

Mezinárodní politologický
ústav Masarykovy
univerzity v Brně

LIGA LIDSKÝCH PRÁV

EKOLOGICKÝ PRÁVNÍ SERVIS